Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

TAE 2020: Rakentaminen, asuminen ja erityisryhmien avustukset

Asunto- ja ympäristöjaosto 18.10.2019

Erityisasiantuntija Mikko Friipyöli

Erityisryhmien avustukset

- Erityisryhmien investointiavustuksiin varataan ensi vuonna 90 milj. euroa (v. 2019: 105 milj. euroa).
- Investointiavustusvaltuutta kuluu tänä vuonna noin 60 miljoonaa euroa.

Avustusten kohdentuminen asukasryhmittäin 1.1.2010–14.10.2019.

Erityisryhmä		
	Asunnot kpl	milj. €
Ikääntyneet	14 637	558,6
Opiskelijat	11 490	91,3
Kehitysvammaiset	3 516	215,2
Pitkäaikaisasunnottomat	1 561	63,6
Mielenterveyskuntoutujat	545	20,6
Muut erityisryhmät	1 499	48,7
Yhteensä vv. 2010–2019	65 107	998,0

Asunnottomat

- Vuosina 2016-2018 on osoitettu 1 836 uutta asuntoa olemassa olevien asuntojen lisäksi. Näistä nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn tarkoitettuja uusia asuntoja oli 961.
- Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman (AUNE) tavoitteena vuosina 2016–2019 on asumisen turvaaminen silloin, kun asiakas kohdataan palvelujärjestelmässä.
- Hallitusohjelman mukaisesti ympäristöministeriössä valmistellaan yhteistyöohjelmaa asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä.
- Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen 3,3 milj. euroa (uusi tuki).

Kehitysvammaiset

- Valtioneuvoston periaatepäätös ohjaa kuntia ja kuntayhtymiä lakkauttamaan vammaisten ihmisten laitosasumisen sekä kehittämään asumisen tukemiseksi tarvittavia palveluja ja asuinympäristöjä.
- Tänä vuonna ARA on myöntänyt investointiavustusta 14.10.2019 mennessä yhteensä 5,4 milj. euroa 64 asunnon rakentamiseen uudistuotantona kehitysvammaisille ihmisille.
- Viime vuonna valmistui ympäristöministeriön selvitys kehitysvammaisten ihmisten asumisen yhdenvertaisuudesta
- Näiden selvitysten ja myös valtakunnallisen seurannan mukaan kehitysvammaisten ihmisten asumista tulee muuttaa aiempaa yksilöllisemmäksi ja monimuotoisemmaksi heidän tarpeidensa mukaisesti.

Ikääntyneet

- Yhteensä ikääntyneille kohdennettuja asuntoja on avustettu 15 kohteessa, joissa 615 asuntoa ja niille on myönnetty avustusta 21,5 miljoonaa euroa.
- Viime vuosina on painotettu yhteisöllistä senioriasumista ja välimuotoisia asumisratkaisuja. ARA on avustanut palvelukortteliratkaisuja sekä hybriditaloja, joissa on erilaisia asumismuotoja ikääntyneille.
- Ympäristöministeriössä valmistellaan ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma osana tulevaa ikäohjelmaa. Sen yhtenä painopisteenä tulee olemaan ikääntyneiden asumisen ratkaisujen kehittäminen ja tarjonta, kuten yhteisöllinen asuminen ja muu välimuotoinen asuminen.
- Ensi vuonna otetaan käyttöön korjausavustus ARA-vuokratalojen korjaamiseksi ikääntyneille sopivaksi, etenkin väestöltään vähenevissä kunnissa. (5 milj. eur, uusi tuki).

Nuoret ja opiskelijat

- Vuonna 2019 avustusta sai 458 opiskelija-asuntoa 4,4 milj. euroa. Avustuksilla rakennetaan 425 uutta opiskelija-asuntoa ja peruskorjataan 33 opiskelija-asuntoa.
- Opiskelija-asuntojen kysynnässä on huomattavia aluekohtaisia eroja: kasvukeskuksissa, erityisesti pääkaupunkiseudulla, kysyntä on voimakasta, mutta joillakin paikkakunnilla asuntojen vajaakäyttö on kasvanut.
- Selvityksen mukaan opiskelija-asuntojen uudistuotantoa tulee lisätä pääkaupunkiseudulla vähintään suunnitellulla 6 000 asunnolla seuraavan 10 vuoden aikana.
- Hallitusohjelman mukaisesti avustusten alinta tukiluokkaa korotetaan 10% -> 15%.
- Ympäristöministeriö, valtion nuorisoneuvosto ja Nuorisoasuntoliitto ry valmistelevat parhaillaan uutta tutkimusta nuorten asumisesta

HO tavoitteita Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

- Pienennetään asumisen ja rakentamisen hiilijalanjälkeä
- Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua
- Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla
- Poistetaan asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa

Asuntorakentaminen vähenee ennätystasolta

- Rakentamisen tuotannon ennustetaan vähenevän tänä vuonna 0 - 2 prosenttia ja 1,5 – 3,5 prosenttia vuonna 2020. Taso on ollut poikkeuksellisen korkea.
- Asuntotuotanto alenee: n. 45 000 as. (v. 2018), 36 000- 39 000 as. (v. 2019), alenee edelleen v. 2020
- Korjaamisen kasvu jatkuu ja julkinen kysyntä nostaa infrarakentamista
- Kustannusten nousu hidastunut ja ARA-kustannukset kääntyneet lievään laskuun
- Hitaanakin jatkuva talouskasvu, kaupungistuminen ja matalat korot tukevat kuitenkin rakentamisen kysyntää

Asuntotarjonnan lisäämiseen kohdistuvat tukitoimet

- Korkotukivaltuus 1 410 milj. euroa (v. 2019: 1 410 milj. euroa)

- MAL-sopimusten tuet kauden 2020-23 sopimuksiin
  - Käynnistysavustukset 30 milj. euroa (v. 2016-2019: 20 milj. euroa)
    - Helsingin seutu 10 000 euroa/as, Tampere, Turku ja Oulu 3 000 euroa/as.
    - + 20 % korotus puurunkoisiin asuinkerrostaloihin
  - Kunnallistekniikka-avustukset 15 milj. euroa (v.2016-19: 15 milj. euroa)

- Erityisryhmien investointiavustukset 90 milj. euroa (v. 2019: 105 milj. euroa)

- Takauslainojen valtuus 285 milj. euroa (v.2019: 285 milj. euroa)

- Avustus asuntojen kunnostamiseksi ikääntyneille 5 milj. euroa (uusi tukimuoto)
  - Asetus valmisteilla

- Käyttötarkoituksen muutosavustus 1 milj. euroa (uusi tukimuoto)

Asuntokantaan kohdistuvat tukitoimet

- Korjausavustukset 28,5 milj. euroa (v.2019: 35,5 milj. euroa)
  - Budjettilaki (sisältää kuntotutkimukset ja korjaussuunnitelmat (ennakoivuus, sisäilmaongelmat)) käsittelyssä eduskunnassa

- Energia-avustukset 20 milj. euroa (uusi tukimuoto)
  - Asetus valmisteilla

- Sähköautojen latausinfratuki asuntoyhteisöille 5,5 milj. euroa (v.2019: 1,5 milj. euroa)

- Asuntojen vähentyneen käytön tukitoimet
  - Tervehdyttämisav. vuokra- ja asumisoikeustal. 2,6 milj. euroa (v.2019: 2,6 milj. euroa)
  - Purkuavustukset 8 milj. euroa (v.2019: (LTAE II) 5 milj. euroa)
  - Aravatalojen purkuakordit ja rajoitusakordit 10 milj. euroa (v.2019: (LTAE II) 8 milj. euroa)
    - Aravatalojen rajoitusakordit enintään 2 milj. euroa (v.2019: enintään 3 milj. euroa)
    - Purkuakordien tuki-% mahdollisuus 90 % erityisissä tapauksissa

Muut tukitoimet

- Ikääntyneiden asumisen toimintaohjelma 0,45 milj. euroa (uusi ohjelma, mom 35.01.01)
- Puurakentamisen ohjelma 2 milj. euroa (v.2019: 2 milj. euroa)
- Kestävä kaupunki-ohjelma 1,5 milj. euroa (v.2018: 0,56 milj. euroa)

Mom 35.10.61

- Lähiöohjelma 5 milj. euroa (uusi hanke)
- Rakennetun ympäristön digitaalinen alusta 7,3 milj. euroa (uusi hanke)
- Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen 1 milj. euroa (*v.2019: 1 milj. euroa)*
- Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen 3,3 milj. euroa (uusi tuki)
- Avustukset rakennusperinnön hoitoon 1,7 milj. euroa (v.2019: 0,85 milj. euroa)
- ARAlle lisämäärärahat 200 000 euroa ja 665 000 euroa avustusten myöntämiseen

Julkisen talouden suunnitelma (milj. euroa)	v. 2020	v.2021	v.2022	v.2023
Käynnistysavustukset	30	30	30	30
Kunnallistekniikka-avustukset	15	15	15	15
Erityisryhmien investointiavustukset	90	90	90	90
Avustus asuntojen kunnostamiseksi ikääntyneille	5	Yhteensä 25 milj. euroa		
Korjausavustukset	28,5	33,5	36,5	21,95
Energia-avustukset	20	Yhteensä 100 milj. euroa		
Sähköautojen latausinfratuki	5,5	5,5		
Öljylämmityksestä luopuminen		10		
Lähiöohjelma	5	Yhteensä 21 milj. euroa		
Rakennetun ympäristön digitaalinen alusta	7,3	7,3		
Valtion kehittämisavustus asunnottomuuden poistamiseksi	3,3	3,3		
Purkuavustus	8	8	8	3
Purku- ja rajoitusakordi	10	10	10	5